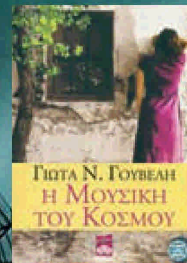
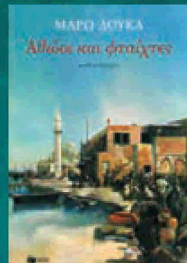

Είδος: Περιοδικό / Κύριο
 Ημερομηνία: Σάββατο, 01-05-2010
 Σελίδα: 14,15 (1 από 2)
 Μέγεθος: 1151 cm²
 Μέση κυκλοφορία: Μη διαθέσιμη
 Επικοινωνία εντύπου: 210 7216376

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Μικρά θαύματα στην αυλή μας

Νέα «σοδειά» ελληνικής πεζογραφίας, σε μια χρονιά-ορόσημο.
 Του Κώστα Κατσουλάρη

Είναι ίσως λίγο νωρίς για γενικεύσεις, ωστόσο τα μέχρι τώρα δείγματα είναι πιστεύω αρκετά για να αποσπληθεί κανείς μια κρίση: Η χρονιά που διανύουμε –πράγμα ίσως περισσότερο εύλογο παρά οξύμωρο– είναι πολύ πιθανό να αποδειχθεί ορόσημο για τη σύγχρονη ελληνική πεζογραφία. Η κοινωνιολογία, η ιστορία των ιδεών και των αισθητικών ρευμάτων, η γραμματολογία ίσως εντοπίσουν σχέσεις και συνάψεις αυτής της εξέλιξης με τη γενικευμένη οικονομική και, πρωτίστως, πολιτισμική κρίση που περνάμε. Σε κάθε περίπτωση, τους πρώτους τέσσερις μήνες της χρονιάς μετράμε ήδη κάμποσα πολύ καλά βιβλία πεζογραφίας. Από τον 39χρονο Γιάννη Μακριδάκη και το «Ηλιος με δόντια» (Εστία) μέχρι τη σαρανακάτι Σοφία Νικολαΐδου και το «Απόψε δεν έχουμε φίλους» (Μεταίχμιο), κι από εκεί στον πεντητακάτι Τάκη Θεοδωρόπουλο με το «Συπόλυτο σύννεφο» (Πικραλίδα) μέχρι το «Πεινασμένο στόμα» (Καστανιώτης) της Λένας Διβάνη, έχουμε να κάνουμε με πεζογραφικά έργα διακριτά μεταξύ τους, που «παίζουν» σε διαφορετικές κλίμακες του «υψηλού» και τα οποία δεν έχουν τίποτε να ζηλέψουν από αντίστοιχα ευρωπαϊκά –το καθένα στο είδος του.

Και το αναγνωστικό «πάρτι» –σε αντίθεση με το νεοπλουτιστικό– συνεχίζεται: Το «**Κάτι θα γίνει, θα δεις**» (Πόλις), η συλλογή διηγημάτων του 40χρονου Χρήστου Οικονομίου, είναι μόλις το δεύτερο βιβλίο του έπειτα από μία ακόμη συλλογή, το «**Γιουναίκα στα κάγκελα**» (ΕΛΛΗ-

νικά Γράμματα) του 2003. Στα επτά χρόνια που μεσολάβησαν κατάφερε πάντως να γράψει 16 ολοκληρωμένα –όχι μικρά– διηγήματα, που μαρτυρούν όλα τους σπάνιους συνδυασμούς ιδιοτήτων και χαρισμάτων: Συγγραφικός νους, λογοτεχνική φλέβα, κοινωνική ματιά, σπάνια ευαισθησία. Νότια Προάστια, Πέραμα και Δραπετσώνα, λαϊκές συνοικίες που, επιτέλους, δεν είναι βγαλμένες μέσα από το φολκλόρ του Φίνου, αλλά από τη ζοφερή –κι ενίοτε απαστράπτουσα–πραγματικότητα. Στο «Κάτι θα γίνει, θα δεις» αποκαλύπτονται κόσμοι για τους οποίους πολλοί από εμάς έχουμε πλήρη άγνοια ή τους οποίους αρσεκόμασε να θάβουμε πίσω από τόνους κλισέ και κνισαμού. Αποκαλύπτεται επίσης ένας συγγραφέας με ταλέντο και ηθικό άξονα.

Τον Κύπριο ποιητή και πεζογράφο **Μάριο Μιχαηλίδη** οι περισσότεροι τον γνωρίσαμε τρία χρόνια πριν με τη νουβέλα «Οστεοφύλαξ» (Μεταίχμιο), η οποία ξεχώριζε για τον ιδιότυπο αφηγηματικό της κόσμο, καθώς και για την αρχαϊζουσα και λειτουργική στο συγκεκριμένο πλαίσιο γλώσσα του. Φέτος, επιστρέφει με μία ακόμη νουβέλα, «**Τα κρόταλα του χρόνου**» (Μεταίχμιο), η οποία έχει ως κεντρικό χώρο δράσης ένα υποφορβείο. Σε αυτό τον ιδιαίτερο χώρο καταφεύγει ο ήρωας της νουβέλας, με διάθεση να ξεφύγει από τα εγκόσμια. Εκεί, η νέα του καθημερινότητα θα στοιχειώσει από μνήμες αναφορικά με έναν πρόγονό του που υπηρέτησε ως ευέλπης στο βασιλικό ιππικό στα χρόνια του Όθωνος και της Αμαλίας. Το σήμερα

και το χθες ενώνονται μέσα από τα «πετάγματα» του χρόνου, αλλά και μέσα από ένα ξεχωριστό αλογονόματι Λεύκιος. Ας σημειώσουμε, με αυτή την αφορμή, τον εξαιρετικό σχεδιασμό της νέας σειράς ελληνικής πεζογραφίας του Μεταίχμιου –που πλέον επιμελείται η Ελένη Μπούρα– από τον Γιάννη Κουρούδη.

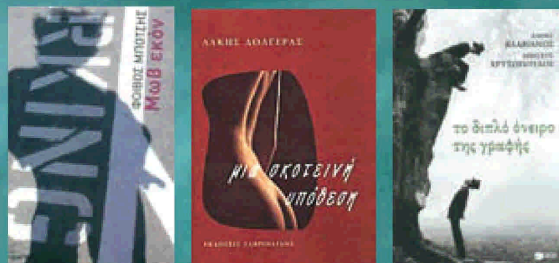
Τα τελευταία χρόνια, όπως είναι γνωστό, η **Μάρω Δούκα** επανεκδίδει όλο το πεζογραφικό της έργο στον νέο εκδοτικό της οίκο, «Ξανακαϊτάζοντας» τα παλιά της βιβλία. Με το «**Αθώοι και φταίχτες**» (Πατάκης) ολοκληρώνεται πλέον το έργο της, καθώς άλλωστε πλησιάζει η ώρα που θα βγει στο φως το καινούργιο μυθιστόρημά της, έξι χρόνια μετά τους «Αθώους», το οποίο επίσης διαδραματίζεται στην Κρήτη, στην αμφιλεγόμενη ιστορική περίοδο του τέλους της γερμανικής Κατοχής. Αναμείνεται, είναι μια καλή ευκαιρία για τους νεότερους αναγνώστες να ανακαλύψουν τούτο το πεζογραφικό επίτευγμα. Βραβείο Κώστα Ουράνη της Ακαδημίας Αθηνών αλλά και βραβείο Balkanika, για τις σχεδόν επτακόσιες σελίδες με τις οποίες η Δούκα έκανε το ποδαρικό της στον 21ο αιώνα – με το ένα μάτι να κοιτάζει πίσω και το άλλο ευθεία στο μέλλον.

Ο **Γιάννης Ατζακάς** προσήλθε σε προχωρημένη ηλικία στην πεζογραφία –ή τουλάχιστον στην έκδοση πεζογραφικού έργου–, ωστόσο με τα δύο μέχρι τώρα μυθιστορήματά του έχει ήδη καταφέρει να κερδίσει μια διακριτή θέση. Τα «Διπλωμένα φτερά» (Άγρα) και ο «Θολός βυθός» (Άγρα) ήταν ένα προσωπι-

Είδος: Περιοδικό / Κύριο
 Ημερομηνία: Σάββατο, 01-05-2010
 Σελίδα: 14,15 (2 από 2)
 Μέγεθος: 1151 cm²
 Μέση κυκλοφορία: Μη διαθέσιμη
 Επικοινωνία εντύπου: 210 7216376

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

κό στοίχημα που κερδήθηκε, και όχι μονάχα επειδή απέφερε στον Ατζακά ένα Κρατικό Βραβείο. Με τη νουβέλα «Κάτω από τις σπλέες» (Λγρα) συνεχίζει να αποτίνει φόρο τιμής στην Ιστορία, περνώντας από το δράμα των παιδουπόλεων της Φρειδερίκης, όπου έζησε κι ο ίδιος κάμποσα από τα τραυμά του χρόνια, στο τελευταίο «δράμα» της μετεμφυλιακής Ελλάδας, τη δικτατορία. Και πάλι, μαρτυρία και «μαρτυρία» συμπλέκονται σε μια αφήγηση υψηλής συναισθηματικής και λογοτεχνικής πυκνότητας.

Η μετεμφυλιακή Ελλάδα είναι ο ιστορικός χρόνος στον οποίο διαδραματίζεται μεγάλο μέρος του μυθιστορήματος «**Η μουσική του κόσμου**» (Διόπτρα) της **Γιώτας Ν. Γουβέλη**, στην πρώτη της πεζογραφική δουλειά. Από την κλειστή και φτωχική ελληνική επαρχία του '50, η ηρωίδα της Γουβέλη θα μεταφερθεί στην πόλη, αφήνοντας πίσω της βίαια γεγονότα και τραυματικές αναμνήσεις. Μυθιστόρημα ενπληκίωσης, η «Μουσική του κόσμου» δανείζεται το φιλοσοφικό της υπόβαθρο από τις σύγχρονες θεωρίες της φυσικής (θεωρία των Χορδών κ.α.), επιχειρώντας να ανασυστήσει, με έντονο λυρισμό και πειστικούς (αν και ίσως υπερβολικά πολλούς) διαλόγους, μερικές δεκαετίες από την πρόσφατη ιστορία των ηθών και τη μάχη των απλών ανθρώπων για αξιοπρέπεια και αυτοεκτίμηση.

Πρωτοεμφανιζόμενος στην πεζογραφία ο 30χρονος **Φοίβος Μπότοπς**, έχει ήδη διακριθεί με το πρώτο του θεατρικό έργο (Φλαμίνγκος), κερδίζοντας το Α Κρατικό Βραβείο για νέους θεατρικούς συγγραφείς, κι έχει επίσης συνεργαστεί στο σενάριο τηλεοπτικών σειρών. Η συλλογή του με τον εντυπωσιακό τίτλο «**Μωβ εκόν**» (Μελάνι) περιλαμβάνει εννέα σχετικά μικρά σε έκταση διηγήματα με ιστορίες που αντλούν το υλικό τους κυρίως από την καθημερινότητα. Δεν λείπουν βέβαια οι ευκολίες, όπως για παράδειγμα η αδύναμη έξοδος στο διήγημα «Τέρας», με τον νεαρό που άφησε τον νεκρό πατέρα του σε αποσύνθεση στο σπίτι του να συνεχίζει να εισπράττει τη σύνταξή του. Συνολικά όμως, το ευ-

αίσθητο βλέμμα, η μοντέρνα εστίαση και η συγκρατημένα μεγαλοκλίκη διάθεση δίνουν τον τόνο σε αυτή την αξιοπρόσεκτη πεζογραφική δουλειά.

Ο **Λάκης Δόλγερας**, έπειτα από τις «Ξεχασμένες ιστορίες» (Γαβριηλίδης), το προηγούμενο σπονδυλωτό του μυθιστόρημα, με το οποίο αναμόχλευσε γεγονότα και διηγήσεις των αρχών του προηγούμενου αιώνα από τα μέρη της κεντρικής Μακεδονίας, από όπου και κατάγεται, επιστρέφει με ένα ξεχωριστό ψυχολογικό και κοινωνικό θρίλερ. Στο «**Μια σκοτεινή υπόθεση**» (Γαβριηλίδης) παρακολουθούμε τη δικαστική υπόθεση του Βλάση Δεμερτζή, ο οποίος κατηγορείται ότι σκότωσε τη γυναίκα του, απλώς και μόνο επειδή κρίθηκε ότι είχε ισχυρό κίνητρο. Εκείνη είχε εν γνώσει του οδηγηθεί στην πορνεία, για λόγους περισσότερο ψυχολογικούς παρά οικονομικούς. Αρκεί όμως το κίνητρο για να καταδικαστεί ένας αθώος;

Τέλος, ξεχωριστή μνεία αξίζει το βιβλίο που έγραψαν από κοινού οι –και πολύτιμοι συνεργάτες μας εδώ στην ΒΡ– **Χάρης Βλαβιανός** και **Χρήστος Χρυσόπουλος**. Το «**Διπλό όνειρο της γραφής**» (Πατάκης) δεν είναι βέβαια έργο μυθοπλασίας, αλλά βλέποντας το παιχνίδι στον πυρήνα της λογικής του νομίζω ότι διαβάζεται μονάχα ως λογοτεχνία, και κάθε άλλη απόπειρα θα ήταν παρακινδυνευμένη, ενδεχομένως και άστοχη. Βασικό υλικό αυτή της «συνομιλίας» ανάμεσα στους δύο λογοτέχνες –αμφότεροι με ιδιαίτερη ροπή προς τον θεωρητικό λόγο– είναι μια παράθεση-αντιπαράθεση θέσεων βγαλμένων από την εμπειρία της γραφής. Για παράδειγμα: «Η διαφορά ανάμεσα σ' έναν συγγραφέα του στεγνού ματιού και σ' έναν του υγρού είναι ότι ο πρώτος βλέπει καθώς γράφει ενώ ο δεύτερος όχι. Όσο πιο νερωμένο από δάκρυα το μελάνι, τόσο πιο ακνή η γραφή». Ψήγματα συγγραφικής και αναγνωστικής σοφίας, για κατά σύρροη αναγνώστες.

